

■ Ἀπὸ τὸ Ὁρθόδοξο Μαρτυρολόγιο τῆς Πολωνίας

Ὁ Ἅγιος Νεομάρτυς Μάξιμος Σάντοβιτς, ὁ Πρεσβύτερος¹

† 24η Αὐγούστου 1914

Ὁ Ἅγιος Μάξιμος γεννήθηκε τὸ 1886 στὸ χωριὸ Ζντένια τῆς Καρπαθορωσίας (Ρουθηνίας), στὰ σημερινὰ σύνορα Πολωνίας καὶ Σλοβακίας, ἡ ὁποία πρὶν ἀπὸ τὸν Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο ὑπαγόταν στὴν Αὐстроουγγαρία.

Ἀπὸ τὰ παιδικὰ του χρόνια διακρινόταν γιὰ τὴν πολλή του εὐσέβεια. Στὸ Κολλέγιο σηκωνόταν πολὺ πρωΐ, γιὰ νὰ διάβαση στὸ δωμάτιό του τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου καὶ νὰ ψάλῃ διάφορα τροπαρία. Ὁ πόθος του ἦταν νὰ γίνῃ Ἱερεὺς ἢ Μοναχός.

Γι' αὐτό, μόλις ἐτελείωσε τὰ γυμνασιακὰ μαθήματα, εἰσηλθε ὡς Δόκιμος σὲ οὐνιτικὸ Μοναστήρι τῆς γενέτειράς του.

* * *

Ἀπογοητευμένος ἀπὸ τὸν τρόπο ζωῆς τῆς Ἀδελφότητος, ὑστέρᾳ ἀπὸ τρεῖς μῆνες ἔφυγε κρυφὰ καὶ μετέβη στὴν Λαύρα τοῦ Ποτσάεφ τῆς Βολυνίας (δυτικὴ Οὐκρανία), ποῦ ἦταν γνωστὴ τόσο γιὰ τὸ αὐστηρὸ τυπικὸ καὶ τὴν πνευματικότητά της, ὅσο καὶ γιὰ τὴν μαρτυρία τῆς Ὁρθοδοξίας².

Ἐνῶ ἦταν ἀκόμη Δόκιμος, ὁ Μητροπολίτης Κιέβου καὶ Γαλικίας Ἀντώνιος Χραποβίτσκι (1863-1936) ἐπισκέφθηκε τὴν Λαύρα καὶ ζήτησε ἀπὸ τὸν Ἡγούμενο ἕναν Δόκιμο, μὲ σκοπὸ νὰ τὸν χειροτόνησῃ Ἱερέα, γιὰ νὰ ἐξυπηρετῇ τὶς Κοινότητες τῶν Καρπαθίων Ὁρθόδοξων, πρώην Οὐκρανῶν Οὐνιτῶν.

Ὁ κλῆρος ἔπεσε στὸν Μάξιμο.

Ἐγκατέλειψε κατ' ἀνάγκην τὴν ἐπιθυμία του νὰ μονάσῃ καὶ ἀκολούθησε τὸν Μητροπολίτη.

Παρακολούθησε τὸ Ὁρθόδοξο Σεμινάριο στὸ Ζιτομὶρ καὶ μετὰ τὸν γάμο του μὲ λευκορωσίδα, ὁ Σεβασμιώτατος Ἀντώνιος τὸν ἐχειροτόνησε Ἱερέα (1911).

Ἀναλαμβάνοντας ἀμέσως τὰ ποιμαντικά του καθήκοντα, ἐπέστρεψε στὴν πατρίδα του καὶ ἐτέλεσε στὸ Κράμπ, κοντὰ στὸ χωριό του, τὴν πρώτη Ὁρθόδοξη Λειτουργία μετὰ τὴν ἐπιβολὴ τῆς Οὐνίας στὴν Καρπαθορωσία (ΙΗ' αἰ.).

Ὅταν ἐπισκέφθηκε τὸ πατρικὸ του σπίτι, συνελήφθη καὶ καταδικάσθηκε σὲ βαρὺ πρόστιμο καὶ ὀκτῶ ἡμέρες φυλάκισι.

Ὁ π. Μάξιμος, ἀνυποχώρητος, μετὰ τὴν ἀποφυλάκισι συνέχισε τὶς Λειτουργίες στὰ γειτονικὰ χωριά.

Ἡ θαρραλέα του στάσις ἔγινε ἀφορμὴ νὰ καταδικασθῇ καὶ ὁ ἴδιος, ἀλλὰ καὶ οἱ πιστοί, οἱ ὅποιοι τὸν βοηθοῦσαν.

* * *

Τὸν Μάρτιο τοῦ 1912, μετεφέρθη ἀλυσοδεμένος σὲ φυλακὴ τοῦ Λβῶφ καὶ ἐπὶ δύο ἔτη περνοῦσε ἀπὸ ἀλλεπάλληλες ἀνακρίσεις, μὲ τὴν κατηγορία ὅτι ἦταν ὀρθόδοξος, ὅτι χρησιμοποιοῦσε ἐκκλησιαστικὰ βιβλία γραμμένα στὰ ρωσικὰ καὶ ὅτι συνεργαζόταν μὲ τοὺς Ρώσους, ἐχθροὺς τῶν Αὐστριακῶν.

Παρὰ τὶς ψευδεῖς κατηγορίες, τὶς ὁποῖες ἐξάπέλυαν εἰς βάρος του, τὸν Ἰούνιο τοῦ 1914 ἀθωώθηκε καὶ αὐτὸς καὶ ἡ συνοδία του καὶ ἐπέστρεψε στὸ χωριό του μὲ κλονισμένη ὑγεία ἀπὸ τὶς κακοποιήσεις, τὴν ἀπομόνωσι καὶ τὰ παντὸς εἶδους μαρτύρια.

Τὸν Αὐγούστο, παραμονὴ τοῦ Α' Παγκοσμίου Πολέμου, συνελήφθη πάλι, αὐτὴν τὴν φορὰ μὲ τὴν ἐγκυμονοῦσα σύζυγό του, τοὺς γονεῖς του καὶ ὀρθοδόξους συγχωριανούς του.

Μὲ ὕβρεις ἐσύρθησαν ὅλοι ἀλυσοδεμένοι στὶς φυλακὲς τοῦ Γκόρλιτσε.

Στὶς 24 Αὐγούστου 1914 τὸν ἔβγαλαν ἀπὸ τὸ κελλί του καὶ τοῦ ἀνακοίνωσαν, χωρὶς ἐξηγήσεις, ὅτι εἶχε καταδικασθῇ σὲ θάνατο.

Καθὼς τοῦ ἔδεναν τὰ χέρια καὶ τὰ μάτια, εἶπε ἤρημα: «Δὲν χρειάζεται δὲν πρόκειται νὰ φύγω».

Τὸν τουφέκισαν στὴν ἐσωτερικὴ ἀλλὴ τῆς φυλακῆς, ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τῶν γονέων του.

Ὁ Μάρτυς πρόφθασε νὰ φωνάξῃ «Ζήτω ἡ Ὁρθοδοξία!», καὶ ἔπεσε στὸ πλακόστρωτο.

Τὸ Μνήμα τοῦ Ἁγίου Μαξίμου.
Ζντένια.

Ένας ἀπὸ τοὺς φονεῖς τοῦ τὸν ἐπλησίασε καὶ τὸν ἀποτελείωσε μὲ τρεῖς ριπές, οἱ ὁποῖες ἐτίναξαν τὰ μυαλά του στοὺς τοίχους τῆς φυλακῆς.

* * *

Τὸ 1922, ἡ Λάρνακα μὲ τὸ Λεῖψανό του μεταφέρθηκε στὸ χωριὸ τοῦ Ζντένια καὶ ἐνταφιάσθηκε δίπλα στὴν Ἐκκλησία.

Ἐκτοτε ὁ τάφος του προσελκύει πολλοὺς προσκυνητὰς καὶ ἡ τιμὴ του ὡς Ἁγίου ἐξαπλώθηκε μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων Καρπαθορῶσων, ἀκόμη καὶ μετὰ τὸν ἐκπατρισμὸ αὐτοῦ τοῦ λαοῦ, γιὰ τὸν ὁποῖο ὁ Ἅγιος Μάξιμος ἔγινε τὸ σύμβολο τῆς ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς του ταυτότητος.

1. Ἡ Πολωνία υἰοθέτησε τὸ Γρηγοριανὸ Ἡμερολόγιο τὸ 1582.

Ἡ Διακήρυξις τῆς Ἀγιότητός του τὸ 1994 ὑπῆρξε ἡ πρώτη, στὴν ὁποία προέβη ἡ Ὄρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Πολωνίας ἀπὸ τὸ 1924, ὅποτε ἀναγνωρίσθηκε ὡς Αὐτοκέφαλη.

2. Βλ. Μνήμη τοῦ Ὁσίου Ἰὼβ τοῦ Ποτσάεφ († 28η Ὀκτωβρίου).

+

*Τῶ δὲ ἐν Τριάδι Παναγίῳ Θεῶ,
τῶ ἐνδοξαζομένῳ ἐν τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ,
προσκύνησις καὶ εὐχαριστία,
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
Ἀμήν!*